

Scénář – Ladislav Dlabal

Ten systém se začal postupně a pomaličku drolit.

Říká pan Ladislav Dlabal, náš oblíbený učitel dějepisu, který se narodil 12. března 1968 v Praze. Na hodinách nám poutavě vypráví různé zajímavé příběhy z historie.

A my jsme rádi, že se s námi pro Paměť národa podělil o příběh ze svého mládí, kdy se v Československu hroutil socialistický režim.

Už jako středoškolský student poslouchal písničky Karla Kryla a na režim, ve kterém vyrůstal měl svůj vlastní názor, který se nebál vyjádřit.

Co jsem si myslel, to jsem taky říkal.

Já si pamatuju tedy, že jsme měli takový referáty a já jsem tam naprosto otevřeně hovořil třeba o tom, co si myslím o Rudém právu. No a náš učitel mě tedy vyhodil a dal mi za pět.

V roce 1989 pan Dlabal plnil základní vojenskou službu jako telefonní mechanik. Nejprve v šumavských Volarech, pak ve Stodu u Plzně.

a tam mě zastihl podzim. A mluvil jsem se svýma kamarádama, co neodešly na vojnu. A vyprávěli mi o tom, jak třeba zažili Palachův týden. A nebo v podstatě 21. srpna 1989 kdy jak rozháněli davy demonstrantů. A já jsem říkal že to teda bylo fantastický a že jim teda hodně závidím. A mě říkali že to moc fantastický nebylo. A že se teda docela báli.

o tohleto všechno já jsem přišel, o to, jak ten systém je v posledním tažení

Aby byla na vojně udržena morálka, měli vojáci povinné vojenské politické školení, které vedl jejich rotmistr, který byl velmi zapáleným komunistou.

Jednou si pamatuju, že nás volal a vyprávěl nám o tom, že, to bylo na podzim, a že došlo k tomu, že se, že existuje takové jako, že existuje pamflet, který se jmenuje několik vět a že si máme dát pozor, pokud pojedeme vlastně na dovolenou, tak bysme ho neměli podepisovat, prostě a jednoduše, že to je prostě odporná věc a prostě která je, my jsme státem dělníků a rolníků a tím bysme měli být navždycky a je tady skupina lidí, která se snaží tenhle stát rozbít! A jedním z nich tedy je Václav Havel!

Na závěr se rotmistr zeptal, zda je v místnosti někdo, kdo souhlasí s názory Václava Havla a s prohlášením Několik vět.

Tak já jsem to měl jasný. A tak jsme prostě vstali.

Vstali celkem tři, společně s nimi vstal ještě jeden maďarský voják. Pan Dlabal čekal, že svůj postoj bude muset vysvětlovat, a že z toho bude mít nepříjemnosti, ale k jeho velkému překvapení se vůbec nic nestalo.

O událostech, které se děly na Národní třídě dne 17. listopadu, se vojáci z posádky ve Stodu u Plzně neměli dozvědět. Navzdory přísnému zákazů ale pan Dlabal umožnil kamarádovi telefonát domů, a tak získali informace od lidí z Prahy. Režim nakázal vojenským posádkám pohotovost k zásahu v Praze...

Já jsem teda v téhle chvíli věděl, že bych se použít nenechal.

Během listopadových událostí vojáci základní služby žádali o předčasné propuštění z armády. Iniciátorem mezi vojáky ve Stodu u Plzně byl právě pan Dlabal.

A tuhle petici já jsem teda vzal a začal jsem ji roznášet po celém útvaru. Podařilo se mi získat asi dvě třetiny jako podpisů vojáků.

Petici pan Dlabal poslal do Federálního shromáždění Československé socialistické republiky. Reakce velitele posádky byla velmi bouřlivá...

Říkal mi, Dlabale, vy máte obrovský štěstí, že ten vývoj směřuje tím směrem, kterým spěje. Protože jinak bysme Vás sebrali a vy byste jel do Sabinova a tam byste byl, až byste zčernal.

Naštěstí vývoj v Československu směřoval k demokracii. Svoboda a osobní zodpovědnost za svůj život jsou principy, kterými se musí řídit každý. A jak říká pan učitel Dlabal:

Nic není nedostupné, a já si myslím, že člověk, když na sobě bude pracovat, tak se mu může splnit lečjaký sen, třeba i ten který vypadá jako hodně vzdáleně, nicméně to chce nějaký čas, chce to úsilí a chce to píli a pevně věřím, že se to může podařit.